

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	47172 Соціологічне забезпечення управлінських процесів
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	054 Соціологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

21.03.2024 р.

Справа № 0136/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" у складі:

Ларіонов Станіслав Олександрович – головуючий,

Бульбенюк Світлана Степанівна,

Величко Олександр Петрович,

Глушчевський В`ячеслав Валентинович,

Заславська Ольга Олександрівна,

Кузьмук Ольга Миколаївна,

Лашко Олена Вікторівна,

Нечітайло Ірина Сергіївна,

Ніколаєв Дмитро Петрович,

Орехова Тетяна Вікторівна,

за участі запрошених осіб:

Гожик А.П. – представник ЗВО,

Безрукова Ольга Анатоліївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47172
Назва ОП	Соціологічне забезпечення управлінських процесів
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОП орієнтована на підготовку соціологів, які є спеціалістами з управління, вміють прогнозувати наслідки прийняття управлінських рішень, будувати стратегії та планувати розвиток різноманітних організаційних структур. Унікальність ОП підкріплюється тим, що в її змісті потужно представлено прикладну управлінську компоненту як домінуючу (мають місце відповідні унікальні авторські курси, залучення відповідних практиків до аудиторних занять, в тому числі, не епізодично, а на основі трудового договору), орієнтовану на експертне оцінювання ефективності та підтримки управлінської та бізнесової діяльності, соціальної відповідальності підприємств тощо.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Взірцевий характер має система врахування позицій та потреб стейкхолдерів: 1) здобувачі і випускники: систематичні опитування – щорічний моніторинг «UNIDOS» та дослідження кар'єрних траєкторій випускників факультету усіх трьох рівнів вищої освіти; несистематичні цільові опитування; зустрічі зі здобувачами 2, 3 курсів щодо обговорення змін до ОП; висока залученість та активність Наукового товариства студентів та аспірантів і Ради молодих вчених факультету соціології; участь у роботі вченої ради факультету 2 представників студентства). Щорічний моніторинг «UNIDOS» є унікальною практикою, запровадженою саме з ініціативи факультету соціології у 2009 р. Взірцевим є те, що дослідження реалізується студентами факультету під керівництвом професійних соціологів, а отже студентство бере безпосередню участь у реалізації практик відслідковування позицій і потреб здобувачів. Мають місце приклади врахування пропозицій здобувачів; 2) роботодавці: ОП та факультет в цілому мають розгалужену та багатofункціональну систему зв'язків з роботодавцями, які є представниками відомих в Україні та за її межами організацій тощо з проведення соціальних, соціологічних, маркетингових та ін. досліджень; з представниками цих організацій, на регулярній основі, проводяться консультації та фокус-групи, їх пропозиції враховуються; унікальною є практика організації та проведення всеукраїнського конкурсу студентських робіт з обробки соціологічних даних, ініційованого факультетом соціології, спонсорами якого є роботодавці (конкурс має призовий фонд), які також залучаються й до складу журі. Конкурс має принципово важливе значення саме в аспекті підкритерію 1.2, адже в процесі його організації та проведення відбувається безпосередній контакт між представниками соціологічної освіти та практики, виявляються переваги і недоліки у практичній підготовці майбутніх соціологів, а також потреби у роботодавців у фахівцях з конкретними навичками та компетентностями; 3) академічна спільнота: КНУ був першим ЗВО, на базі якого розпочалася фахова підготовка соціологів в Україні (у 1986 р.), а отже численні зв'язки з провідними академічними установами мають фундаментальний характер. Так, доцільність відкриття ОП, що акредитується, обговорювалася з представниками Інституту соціології НАНУ, рекомендації та побажання було враховано при формуванні навчального плану. 4) інші стейкхолдери: ОП має розгалужену систему зв'язків з великою кількістю громадських, благодійних та подібних організацій, що безпосередньо зацікавлені у фахівцях, які готуються на цій ОП. Представники організацій залучаються до процедур обговорення змісту ОП, їх пропозиції враховуються. Важливим є те що органи державної та місцевої влади також зацікавлені у підготовці фахівців, яких готує ОП, згідно з її специфікою, про таку зацікавленість свідчить договір, укладений з департаментом соціального захисту населення КОВА, про співпрацю в рамках проведення практичної підготовки здобувачів.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Запровадженню ОП передували, в тому числі, і результати соціологічних досліджень щодо ціннісних пріоритетів шкільної та студентської молоді 2016-2018 рр., досліджуваних групою вітчизняних соціологів, серед яких були й представники факультету соціології КНУТШ. Такий науково-обґрунтований підхід має ознаки взірцевості. На ОП діє налагоджена система відслідковування тенденцій, що проявляють себе на ринку праці та у галузі соціології: 1) систематичні опитування роботодавців та випускників; регулярні консультативні зустрічі, фокус-групи з потенційними роботодавцями, їх залучення до факультетських заходів, конкурсів, аудиторних занять тощо; 2) організація та проведення регулярних (щорічних) міжнародних конференцій із залученням як представників сучасного ринку праці, так і видатних представників соціологічної та суміжних галузей. Зазначені (та багато ін.) заходи, що реалізуються на ОП і факультеті соціології, дозволяють своєчасно відслідковувати та враховувати актуальну ситуацію, наявні тенденції. Зокрема, з огляду на перспективи розвитку територіальних громад в умовах війни, повоєнного відновлення окремих галузей суспільного виробництва, окремих міст, територій тощо, підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють не тільки стандартними компетентностями бакалавра з соціології, але й компетентностями для сфери управління, передбачуваними змістом та унікальністю цієї ОП, є доцільною, актуальною, необхідною. Ознаки взірцевості має врахування досвіду закордонних освітніх програм, що дозволило побудувати зміст вибіркової складової таким чином, щоб розширити можливості академічної мобільності студентів, в закордонних університетах (Констанц (Німеччина), Гельсінкі (Фінляндія)).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОК є логічно та гармонійно структурованою. Включені до її змісту ОК дозволяють досягти заявленої мети та ПРН. Обов'язкові ОК в достатній мірі включають в себе ті, що традиційно вивчаються на будь-якій соціологічній бакалаврській ОП та забезпечують фундамент соціологічних знань, навичок і компетентностей, а також ті, що відповідають «управлінській» унікальності ОП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Поряд з тим, що зміст ОП повною мірою відповідає предметній області соціології, а зазначені компетентності та ПРН – стандарту вищої освіти зі спеціальності 054 «Соціологія» для першого (бакалаврського) рівня, ОП має виразні ознаки міждисциплінарності, зокрема, із галуззю знань 07 «Управління та адміністрування», передусім, на рівні спеціальних компетентностей та ПРН. Міждисциплінарність в цьому випадку є перевагою і сильною стороною ОП.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Обрання дисциплін з циклу професійної та практичної підготовки для кожного здобувача відбувається за наступною схемою: 1) «блочно» - один з двох блоків («Управління соціально-економічним розвитком» або «Управління територіальними спільнотам»), кожен з яких включає по 5 взаємоузгоджених за змістом ОК; 2) «з переліку», який

представлений 11 двокомпонентними сегментами, з кожного сегменту можна обрати по 1 ОК. Здобувачі мають можливість «замінити» будь-яку з обраних дисциплін, що категорично не подобається (не є цікавою тощо) на якусь іншу, що викладається на інших ОП факультету та ЗВО.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Як сильну сторону слід відмітити систематичне залучення професіоналів-практиків до проведення гостьових занять та обміну досвідом.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Дієвість механізму перерахування підтверджується реальними прикладами академічної мобільності студентів, що мають місце на ОП та на факультеті соціології. Вивчення досвіду закордонних освітніх програм дозволило робочій групі ОП побудувати зміст вибіркової складової таким чином, щоб розширити можливості для академічної мобільності, що у свою чергу, дозволило залучити студентів на програми академічної мобільності без освітніх втрат (Констанц (Німеччина), Гельсінкі (Фінляндія)).

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На ОП передбачені широкі можливості перерахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (як нормативно, так і фактично). Правила та процедури такого перерахування є не випадковими, ретельно продуманими та регламентованими внутрішньою документацією ОП (робочими програмами та силабусами). Кожен здобувач на початку вивчення курсу, в межах якого передбачене перерахування, має конкретні уявлення стосовно умов та механізму перерахування. Мають місце неодноразові випадки перерахування.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Сильною стороною ОП є висока практична орієнтованість форм та методів навчання, що повною мірою сприяє досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, зокрема в аспекті здатності організації та проведення соціологічних досліджень, а також соціологічного супроводу управлінських процесів.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Взірцево реалізується поєднання навчання і досліджень: 1) переважна більшість ОК (як обов'язкових, так і вибіркових) передбачають виконання здобувачами практико-орієнтованих завдань (складання програми соціологічного дослідження, самостійне проведення дослідження, проектування презентації соціологічного дослідження та багато ін.); 2) навчальна та виробнича практики проходять в організаціях, які спеціалізуються на проведенні соціальних, соціологічних, маркетингових досліджень; завдання практик передбачають безпосереднє залучення здобувачів до процедур організації та проведення досліджень, обробки і аналізу їх результатів; 3) студенти ОП і факультету в цілому залучаються до організації, проведення, обробки даних загально університетського моніторингу "UNIDOS" (що може відбуватися як в межах практик, так і поза цими межами – за власним бажанням здобувачів); 4) здобувачі залучаються до дослідницьких проєктів, які реалізуються кафедрами факультету соціології, таке залучення знаходить відображення у наукових публікаціях здобувачів, а також реалізується у емпіричних частинах їх кваліфікаційних робіт, теми кваліфікаційних робіт змістовно пов'язані з напрямками науково-дослідної діяльності НПП як наукових керівників; 5) унікальною є практика організації та проведення щорічного всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з аналізу соціологічних даних, ініційована саме факультетом соціології, за підтримки спонсорів з кола роботодавців, з наявністю призового фонду для переможців; 6) здобувачі ОП і факультету на регулярній основі залучаються до участі у: Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з соціології; міжнародній конференції студентів та молодих науковців «Шевченківська весна. Соціологія»; міжнародних конференціях студентів та молодих науковців «Соціологія та сучасні соціальні трансформації»; міжнародних науково-практичних конференціях «Проблеми розвитку соціологічної теорії» та ін.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Сильною стороною ОП є врахування НПП наукових досягнень і сучасних практик соціології при оновленні змісту ОК, що ними забезпечуються. Оновлення ОК здійснюється на основі участі у дослідницьких проєктах, під час стажування, участі у конференціях та наукових форумах, в комунікації в межах САУ, Європейської та Міжнародної СА, членами яких є більшість викладачів ОП та ін. Врахування підкріплюється численним прикладами.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Сильною стороною є високий рівень інтернаціональної діяльності на ОП, яка здійснюється системно, реалізується за багатьма напрямками, зокрема, через: 1) належне нормативне закріплення відповідних позицій у нормативній документації ЗВО («Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ», « Концепції вивчення іноземних мов» та ін.); 2) асоціативне членство ЗВО в альянсі EUniWell-European University for Well-Being; 3) широкі можливості участі у програмах міжнародних стажувань та інтернаціональної академічної мобільності, партнерами яких є ЗВО та/або факультет соціології, та/або окремі НПП з групи забезпечення ОП (на ОП є численні приклади такої діяльності як серед НПП, так і серед здобувачів); 4) врахування на ОП здобутків бакалаврських програм University of Iowa, PennState University (США), University of Konstanz, Free University of Berlin (ФРН), університетів Кембриджу і Абердіну (В.Британія), Гельсінкі (Фінляндія), Ягелонського університету (Польща) з розвитку сучасної методологічної культури, соціальних компетентностей та ін.; 5) участь НПП та студентів у закордонних та міжнародних конференціях, форумах, семінарах тощо; 6) наявність відкритого доступу викладачів та студентів з локальної мережі КНУТШ до численних міжнародних науково-інформаційних ресурсів (НМБД Scopus, Web of Science та ін.).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Зразково реалізуються практики контролю за процесом формування визначених стандартом знань та навичок у здобувачів освіти. Форми контролю максимально урізноманітнені. Окрім традиційних форм контролю (аналіз першоджерел, усні виступи, письмові завдання, тестові завдання тощо) НПП застосовують такі фахово інноваційні форми контролю, як: аналіз карток спостережень, анкети, гайду інтерв'ю, класифікатора контент-аналізу, телефонних інтерв'ю. У якості індивідуальних та поточних завдань здобувачі готують індивідуальні чи групові міні-проекти (дослідницького характеру), готують презентації результатів соціологічних досліджень (як власних, так і інших) з акцентом на максимізацію їх зрозумілості для аудиторії. Також здобувачам пропонуються такі форми роботи, як рецензування фахової літератури, написання аналітичних есе тощо. Унікальною практикою є створення спеціального навчального-методичного видання «Як написати академічний навчальний текст (курсіву роботу, есе, реферат, рецензію) короткий довідник для студентства факультету соціології» (авт. – С. С. Бабенко). Зазначене видання має не тільки унікальний зміст і форму подання матеріалу, але і демонструє високу культуру відповідального ставлення до оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів, зокрема, за позначеними напрямками (представлено комплексну систему оцінювання з розгорнутою інтерпретацією критеріїв оцінювання та диференціації отриманих балів).

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В аспекті забезпечення об'єктивності екзаменаторів, позитивними є наступні практики: 1) у проведенні іспитів та оцінюванні беруть участь два викладачі (один з яких брав участь у викладанні дисципліни, а другий – ні); 2) створення спеціальних комісій для захисту практик, до складу яких входять по 2 представника від кожної з чотирьох соціологічних кафедр факультету. Аналіз випадків повторного проходження здобувачами ОП заходів підсумкового контролю (описаний у відомостях СО) доводить, що відповідний механізм не просто існує в документах, а реально й ефективно діє.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Сильною стороною є системність, багатоаспектність, всебічність роботи ЗВО щодо забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності відображені у низці документів, таких як «Статут ЗВО», «Етичний кодекс КНУТШ»; «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ»; Антикорупційна програма КНУТШ; «Положення про постійну комісію Вченої ради з питань етики КНУТШ»; «Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ»; «Ухвала ВР КНУТШ «Про репутаційну політику КНУТШ»; «Ухвала ВР КНУТШ «Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти». Університет є учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) від Американських Рад з міжнародної освіти. Студентський парламент бере активну участь у популяризації принципів академічної доброчесності, а також у реалізації відповідних політик. Запроваджена централізована обов'язкова перевірка текстів НПП та здобувачів на наявність/відсутність запозичень допомогою системи UniCheck, про що обізнані всі учасники освітнього процесу. Мають місце реальні приклади застосування санкцій щодо авторів тих робіт, в яких було встановлено плагіат.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП «Соціологія» є високою і такою, що повною мірою забезпечує досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Сильною стороною є налагоджена система залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, що заходить прояв у високому різноманітті форм, заходів та засобів. Факультет соціології та ОП має велику кількість партнерів і стейкхолдерів, які беруть активну участь у супроводі та забезпеченні різних процесів, які відбуваються на ОП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Позитивною є практика залучення професіоналів-практиків до викладання навчальних курсів у повному їх обсязі, на підставі трудової угоди.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Сильною стороною є налагоджена система власних програм ЗВО для підвищення кваліфікації та розвитку педагогічної майстерності НПП. Як структурний підрозділ ЗВО функціонує Організаційно-методичний центр електронного навчання, що пропонує низку навчальних курсів та вебінарів для НПП («Інноваційні технології в освіті», вебінари щодо користування Moodle). ЗВО пропонує програму підвищення кваліфікації «Вдосконалення викладацької майстерності» (180 годин), яка реалізується у співпраці з партнерами (DAAD, British Council та ін.) та за їх підтримки. Зазначені пропозиції від ЗВО є безкоштовними для його працівників.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Матеріально-технічні ресурси, які використовуються для підготовки здобувачів ОП мають ознаки взірцевості та дозволяють здобувачам ОП досягати цілей та програмних результатів навчання. Окрім загальноуніверситетської бібліотеки, для студентів ОП доступним є використання читальної зали факультету та електронного каталогу усіх наявних ресурсів. На ОП функціонує комп'ютерний клас, обладнаний 20 сучасними ПК з інтерактивною дошкою та ліцензійним ПО (Windows10, Office 2019, OCA, R Studio). Важливо, що, за необхідності, на факультеті забезпечена можливість встановлення зазначеного ПО на персоналі комп'ютери здобувачів. Всі ПК факультету соціології мають вихід до інтернету. На факультеті також розгорнута локальна мережа. Всі лекційні аудиторії обладнані стаціонарними мультимедійними засобами (короткофокусні мультимедійні проектори Optoma), 10 аудиторій для проведення семінарських та практичних занять обладнані стаціонарними мультимедійними проекторами Optoma. На факультеті

експлуатується 7 мобільних мультимедійних проекторів. У навчальному корпусі діє WiFi мережа Eduroam, всі приміщення гуртожитків мають вихід у Internet. З мережі КНУ користувачі мають доступ до реферативної бази даних Scopus від Elsevier, WebOfScience. На факультеті функціонує система підтримки дистанційного навчання Moodle. Всі користувачі домену knu.ua мають широкі можливості використовувати Google Meet та Zoom (розширена версія) для проведення онлайн занять, є доступ до безкоштовного проходження курсів на платформі Coursera. ЗВО забезпечений всіма необхідними об'єктами соціальної інфраструктури для якісного навчання: актові зала, їдальня, кафе, бібліотеки (працює електронний каталог, систематично оновлюється фонд). Наявні гуртожитки для студентів та викладачів з блочною системою та комфортними умовами проживання.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Доступ НПП та здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для забезпечення освітнього процесу та здійснення наукових досліджень, є вільний та безоплатним, що передбачено Статутом КНУТШ та підтверджено стейкхолдерами. В усіх приміщеннях КНУТШ (навчальні та адміністративні корпуси, гуртожитки, побутові приміщення) є безкоштовний доступ до Інтернету та електронних ресурсів університету. На факультеті соціології діє Студентський парламент, який здійснює моніторинг потреб студентів та досліджує рівень задоволеності освітніми послугами.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Позитивною практикою є те, що корпус факультету соціології може користуватись укриттям місткістю у 5341 особу. Приміщення укриття оснащено примусовою вентиляцією, медикаментами і водою, засобами пожежогасіння, шанцевим інструментом, облаштованими вбиральнями, сидячими місцями, дошкою і точками Wi-Fi. Для дотримання безпеки освітнього середовища встановлено чіткі правила, яких мають дотримуватися учасники освітнього процесу під час повітряної тривоги.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Структурні підрозділи КНУТШ повною мірою забезпечують освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти через розвинуту мережу: Молодіжний центр культурно-естетичного виховання, Наукове товариство студентів та аспірантів, Відділ академічної мобільності, Центр іноземних мов, Відділ сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками, Центр комунікацій, наукова бібліотека імені М. Максимовича, інформаційна мережа КНУТШ і її ресурси, психологічна служба КНУТШ (консультації очно, анонімно, онлайн; широке інформування про її діяльність у соціальних мережах) та ін. Для підтримки фізичного стану функціонує загальнодоступний Навчально-спортивний комплекс. Для моніторингу різних аспектів студентського життя в університеті, за тісної співпраці з факультетом соціології, функціонує загальноуніверситетська Навчальна лабораторія соціологічних та освітніх досліджень, яка забезпечує моніторинг якості освітніх програм. Окрім того, при кафедрі методології та методів соціологічних досліджень функціонує Лабораторія прикладних соціологічних досліджень, яка забезпечує проведення моніторингового дослідження UniDOS. Систематично проводиться різноманітні (планові й позапланові) опитування здобувачів освіти щодо задоволеності всіма аспектами навчальної і позанавчальної діяльності.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО створює сприятливі умови для доступу до навчання осіб з особливими освітніми потребами. На нормативному рівні відповідні процеси забезпечуються «Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення». Робота з покращення таких умов в університеті та на факультеті соціології є регулярною та системною (розроблено та популяризовано пам'ятку про правила комунікації із людьми з інвалідністю; на факультеті соціології функціонують 2 ліфти та є пандуси; замовлені до виготовлення таблички, що дублюють надписи шрифтом Брайля), до її реалізації підключені всі структурні підрозділи університету, що свідчить про взірцевий сучасний підхід.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. До відповідних процедур на ОП систематично та регулярно залучаються представники всіх груп ключових стейкгоल्дерів (здобувачі, випускники, НПП, роботодавці, експерти галузі та ін.), їх позиції та пропозиції враховуються.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Структурним підрозділом факультету соціології є Навчальна лабораторія соціологічних та освітніх досліджень, яка проводить як факультетські, так і загально університетські дослідження, зокрема за проблематикою якості викладання. Опитування проводяться на платформі LimeSurvey, що дозволяє забезпечити їх повну анонімність. Згідно тверджень керівника лабораторії, загальноуніверситетські опитування в цілому є суцільним, втім їх результати вважаються валідними, якщо зібрано 25% відповідей від обсягу генеральної сукупності (загальної кількості досліджуваних студентів). Зауважимо, що достатній обсяг вибірки являє собою число (її одиниць), яке вираховується за спеціальною формулою. Враховуючи багаторічний досвід проведення відповідних досліджень у КНУТШ фахівцями соціології, а також застосування додаткових форм та методів отримання зворотного зв'язку (фокусовані групові інтерв'ю, несистематичні проблемно орієнтовні опитування тощо, які проводяться у разі необхідності), ГЕР зазначає, що на ОП на високому рівні забезпечується виявлення недоліків, що створює достатні умови для вчасного реагування на них.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР не погоджується із зауваженням ЕГ стосовно того, що структура офіційної сторінки КНУТШ є незрозумілою для зовнішніх користувачів, вважаючи його суб'єктивним і недостатньо аргументованим. Сильною стороною є всебічне і багатогранне забезпечення повноти публічності та прозорості інформації про ОП на сайті факультету соціології: зміст та переваги освітньої програми, відео за участю студентів і випускників; актуальні результати всіх опитувань здобувачів, випускників, роботодавців, доступ до вітчизняної та зарубіжної фахової літератури, можливості та новини щодо наукової та іншої активності викладачів та студентів, умови вступу на ОП тощо. Діє Абіт-чат випускників (посилання на який надано на сайті факультету). Діє Телеграм-канал UNIDOS (посилання на який надано на сайті факультету). Унікальними є відкриті для доступу рубрики: 1) «Ми у ЗМІ» (представлені посилання на близько 75 публікацій (в тому числі і відео) у ЗМІ, переважна більшість яких – 2016-2019 рр., авторами яких є НПП факультету, в тому числі і ОП, що акредитується); 2) «Студенти про факультет», де представлені відеоролики (з трансляцією на Ютуб), які розкривають думку студентів стосовно навчання, інформують про випускників, їх працевлаштування та ін. Наведене вище створює сприятливі умови для інформування потенційних абітурієнтів та підтримки довіри стейкхолдерів до ОП та їхньої мотивації щодо надання зауважень та пропозицій для поліпшення якості підготовки фахівців.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час

акредитації *недоліків*. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Під час чергового перегляду освітньої програми: удосконалили процедуру обрання дисциплін професійної підготовки шляхом надання здобувачам можливості обирати з єдиного списку.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Продовжувати практику перерахування результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, а також у неформалі освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продовжувати застосування практикоорієнтованих форм та методів навчання і викладання, що сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Продовжувати практику використання інноваційних форм та методів контролю контролю за процесом формування визначених стандартом знань та навичок у здобувачів освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

НПП, які мають недостатню кількість кредитів підвищення кваліфікації необхідно протягом 2024 року пройти підвищення кваліфікації відповідно до норм, встановлених ЛУ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Закладу вищої освіти, гаранту та робочій групі ОП продовжити практику моніторингу та періодичного перегляду ОП, а також залучення до відповідних процедур представників всіх груп ключових стейкхолдерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Продовжувати практику популяризації ОП та інформування про ОП представників різних груп стейкхолдерів, зокрема в аспекті висвітлення інформації про результати врахування пропозицій стейкхолдерів, висловлених ними під час чергового перегляду змісту ОП та у процесі громадського обговорення.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛАРІОНОВ СТАНІСЛАВ ОЛЕКСАНДРОВИЧ